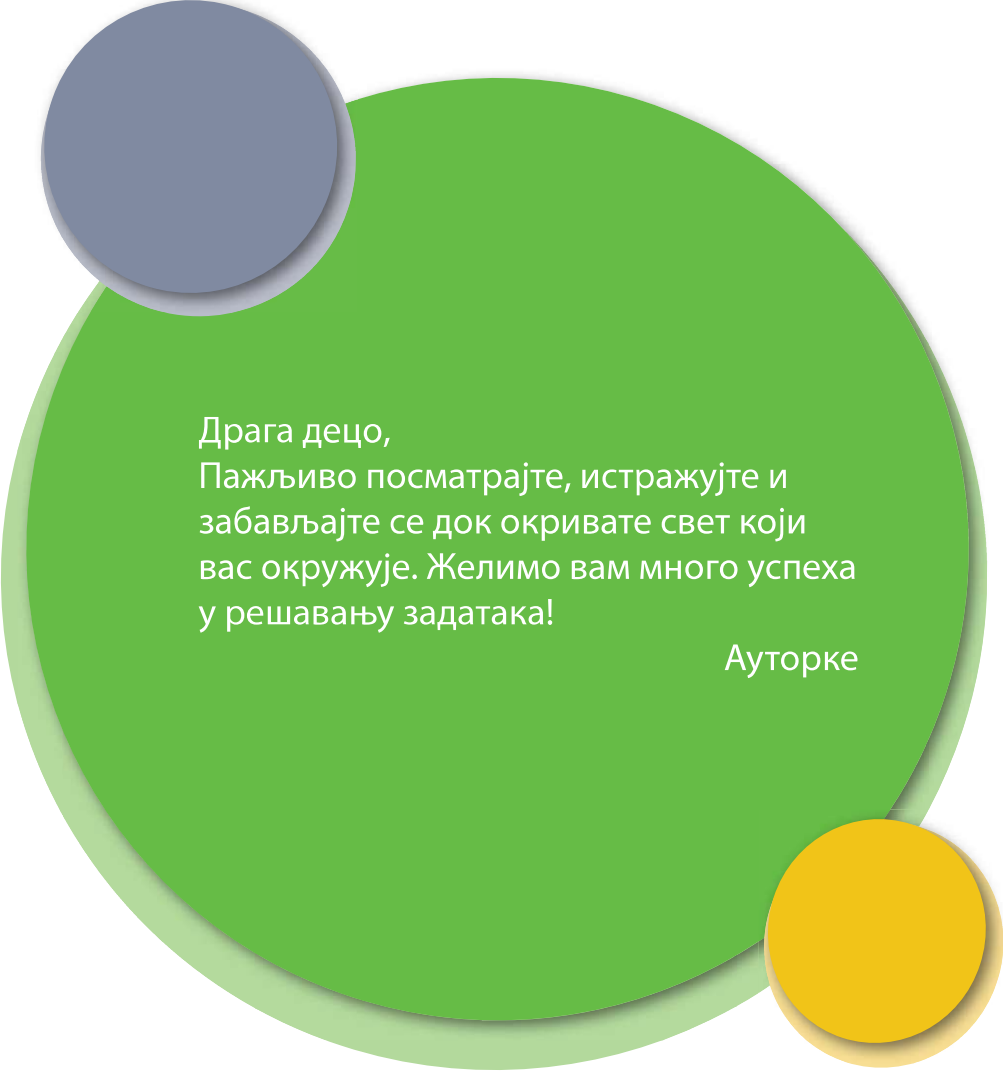

Марија Вујовић
Драгана Златић

Свет око нас 2

Радна свеска
за други разред основне школе

Драга децо,
Пажљиво посматрајте, истражујте и
забављајте се док окривате свет који
вас окружује. Желимо вам много успеха
у решавању задатака!

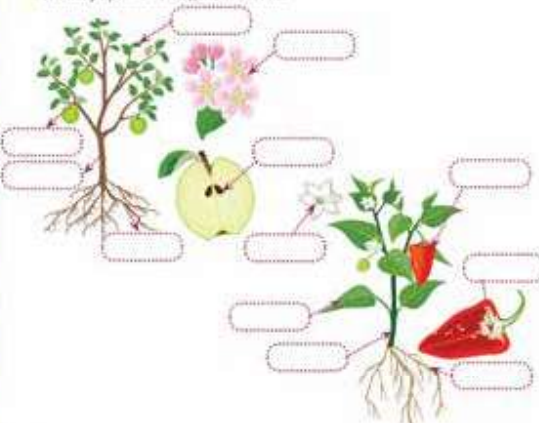
Ауторке

Водич кроз радну свеску

РАЗНОБРСНОСТ ПРИРОДЕ

Делови биљака

1. Упиши у празна поља делове биљке.

2. Делове биљке повежи са њиховом улогом.

стабло •	• има улогу у дисању и исхрани биљке
лист •	• привлачибује биљку за земљиште и упија воду из њега
плод •	• проводи воду од корена до листова
корен •	• важан је за размножавање биљака, из њега се развија плод
цвет •	• из њега се развија нова биљка
семе •	• у њему је најчешће скривено и заштићено семе

65

Научено градиво утврдићеш кроз занимљиве задатке разних врста:

- Напиши
- Обој
- Допуни реченице
- Нацртај
- Повежи
- Попуни табелу
- Реши укрштеницу, загонетку, осмосмерку

На крају сваке тематске целине су задаци који ће ти помоћи да провериш своје знање.

Дети и ја

Да проверимо

1. Заокружи називе група којима припадаш.

породица предшколци спортови клуб баци робаци
оркестар јато одељење вршњаци хор

2. Ако мислиш да је тврђња тачна, заокружи ДА. Ако мислиш да је тврђња нетачна, заокружи НЕ.

Ученик треба да долази у школу бар петнаест минута пре наставе. ДА НЕ

Дозвољено је да за време одмора ученици јуре између клупа. ДА НЕ

Када звоно означи почетак часа, ученици треба да буду на свом месту у учионици. ДА НЕ

Ученик треба да поштује одрасле и вршњаци. ДА НЕ

3. Повежи линијом фотографије са одговарајућим правима деце.

	Право да иђем у школу.	
	Право на игру и слободно време.	
	Право да живим са својом породицом.	
	Право да се лечим.	
	Право да читам новине и књиге за децу.	
	Право на исхрану.	

71

Садржај

Други и ја

Заједно у школи	6
У школи имамо права и обавезе	8
Заједно ван школе	9
Из породичног албума	11
Жеље и потребе: шта је мени важно?	13
Празници	15
Да проверимо	17

Култура живљења

Највећи дом, моја домовина	19
Где људи живе	21
Извор здравља – здрава храна	24
Правилне животне навике	25
У здравом телу – здрав дух	26
Безбедно понашање у саобраћају	28
Правилно прелажење улице	31
Врсте саобраћаја	34
Временске непогоде	35
Да проверимо	36

Човек ствара

Људи раде и стварају	38
Од чега су направљени предмети	40
Промене материјала	43
Од старих – нови предмети	45
Да проверимо	46

Кретање и оријентација у простору и времену

Сат за сатом	48
Седмица, месец, година. Годишња доба	51
Како се сналазимо у насељу	53
Кретање свуда око нас	55
Да проверимо	58

Разноврсност природе

Изглед наше околине	60
Воде око нас	62
Заједничке особине живих бића	64
Делови тела биљака	65
Разноврсност биљака у окружењу	66
Значај биљака за човека	68
Делови тела животиња	70
Разноврсност животиња у окружењу	72
Значај животиња за човека	74
Делови тела човека	76
Зависност живих бића од средине у којој живе	78
Вода као услов живота	80
Ваздух као услов живота	82
Земљиште као услов живота	83
Сунчева светлост и топлота као услов живота	85
Улога човека у очувању природе	86
Јесен	89
Зима	91
Пролеће	93
Лето	95
Да проверимо	97

Заједно у школи

1. Поделите се у групе. Предложите правила понашања у школи којих треба да се придржавате. Договорите се шта ћете урадити ако неко не поштује договорена правила.

ПРАВИЛО ПОНАШАЊА	ПОСЛЕДИЦА НЕПОШТОВАЊА ПРАВИЛА
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

2. Дечак и девојчица не могу да се договоре коју игру ће да играју. Помози им да реше проблем. У облачиће упиши речи којима ће без свађе да реше проблем.

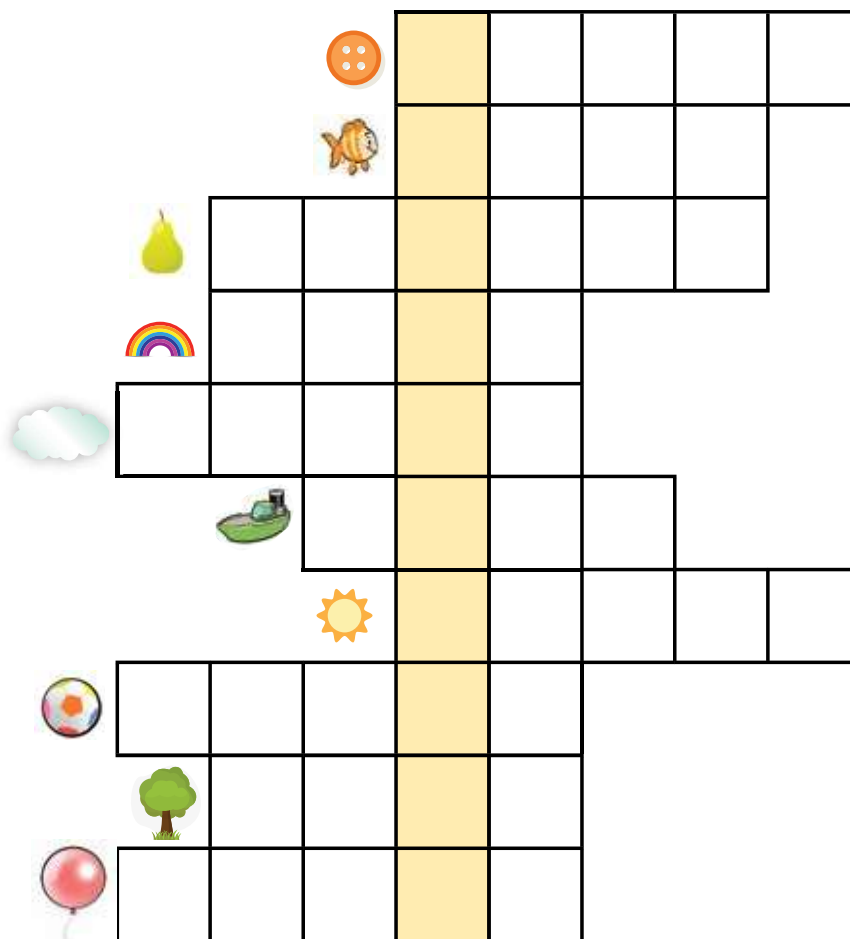
3. Напиши шта си лепо учинио/учинила ове седмице у школи (другу/ другарици, учитељу/ учитељици, запосленима у школи).

4. Ова девојчица је тужна зато што су је другари искључили из игре. Напиши шта би јој рекао/ рекла да је утешиш.

Шта би поручио/поручила деци која искључују друге из игре?

5. Реши сликовну укрштеницу.

Решење укрштенице је реч _____.

Напиши шта та реч значи за тебе. _____

Безбедно понашање у саобраћају

1. Допуни реченице.

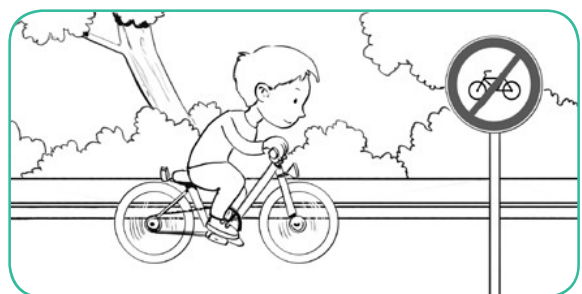
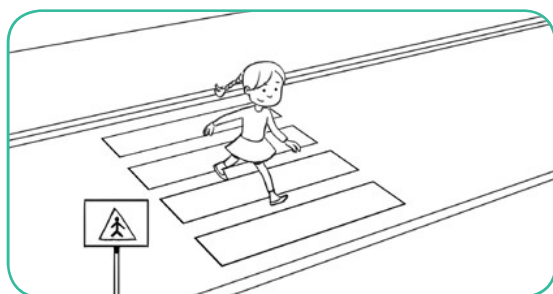
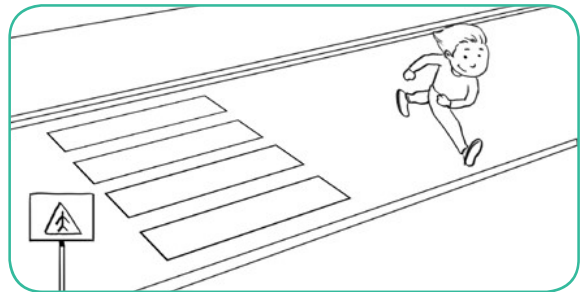
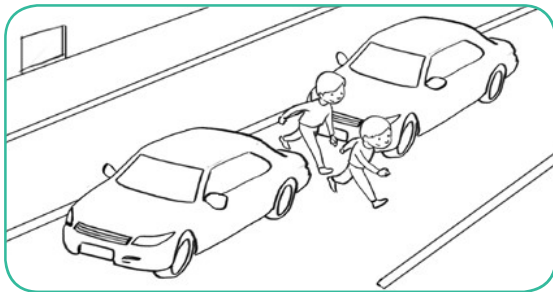
Аутомобили се крећу _____, а пешаци
_____.

Ако нема тротоара, пешаци се крећу _____
страном улице.

Колона пешака креће се _____ страном улице.

2. Обој сличице које приказују безбедно понашање у саобраћају.

Црвеном бојом прецртај слике на којима деца не поштују правила безбедног понашања у саобраћају.

3. Напиши зашто је опасно оно што раде деца на сликама које ниси обојио/обојила.

4. Ако би могао/могла да одабереш безбедно место за игру у свом насељу, које би место изабрао/изабрала? Објасни зашто.

5. Упиши слово Т поред тачне тврдње. Упиши слово Н поред нетачне тврдње.

На коловозу је опасно да стојиш, задржаваш се и причаш. _____

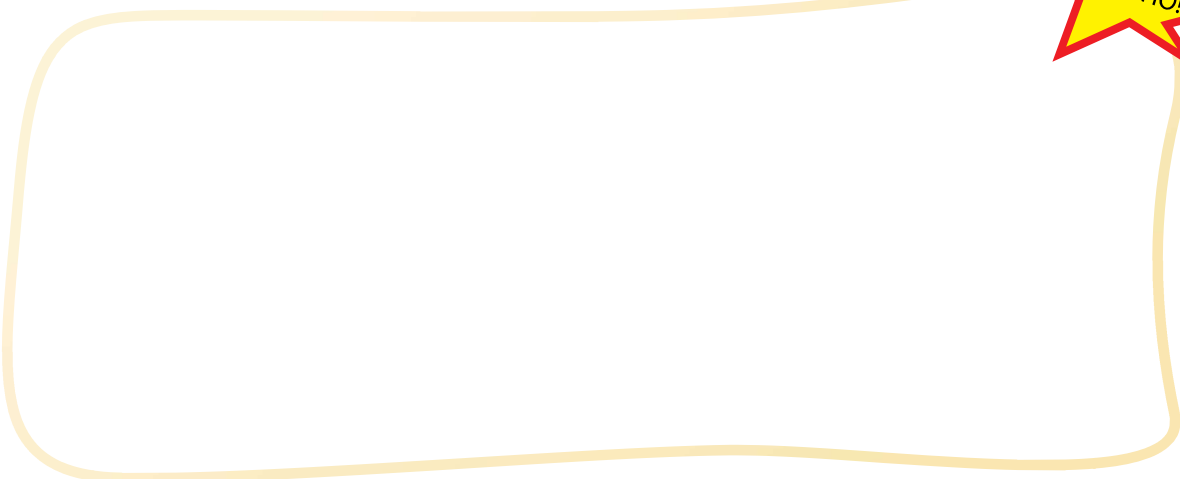
Када дете напуни 12 година, сме у аутомобилу да седи на предњем седишту. _____

Из аутомобила увек треба да излазиш на леву страну, на коловоз.

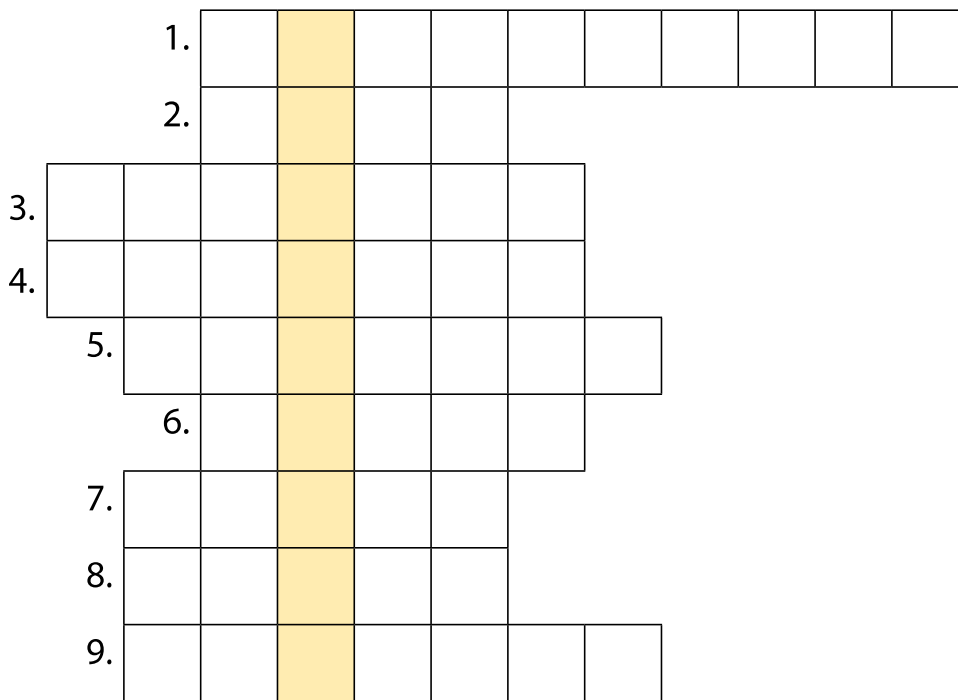
Улица је одлично место за игру. _____

Сви учесници у саобраћају треба да поштују саобраћајна правила.

6. Нацртај једну опасну ситуацију у саобраћају.

7. Реши укрштеницу.

1. Место где се укрштају улице.
2. Једно светло на семафору.
3. Део улице којим се крећу пешаци.
4. Једно превозно средство којим се превозе људи.
5. Регулише саобраћај на раскрсници.
6. Особа која управља возилом.
7. Други назив за пешачки прелаз.
8. Једно превозно средство које се користи у ваздуху.
9. Део улице којим се крећу возила.

Правилно прелажење улице

1. На ком месту је најбезбедније да пређеш улицу?

2. Напиши како се правилно прелази улица на пешачком прелазу.

3. Напиши на који начин ћеш безбедно да пређеш на другу страну улице ако у близини не постоји пешачки прелаз.

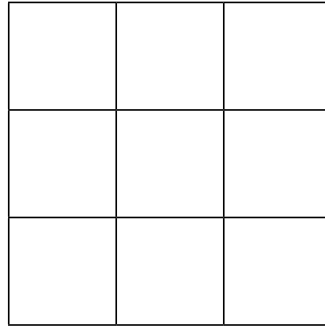
4. Испод сваке слике напиши шта показује семафор који је приказан на њој.

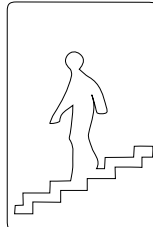

4. Обој квадрате у бојама семафора за возаче тако да се иста боја нађе само једном у сваком реду и свакој колони.

5. Обој знакове одговарајућим бојама, а затим их повежи са одговарајућим значењем.

Обавезно
заустављање

Обележени
пешачки прелаз

Стаза
за бициклисте

Подземни
пешачки
пролаз

6. Обој саобраћајног полицајца чији положај тела говори да смеш да пређеш улицу.

7. Обој кружић испред **тачне** тврдње **зеленом** бојом, а испред **нетачне** тврдње **црвеном** бојом.

- Када коловоз прелазиш ван пешачког прелаза, треба да претрчиш како би што пре прешао/прешла на другу страну.
- Када прелазиш коловоз на пешачком прелазу, прво погледаш на десну страну.
- Можеш да разговараш мобилним телефоном када прелазиш преко пешачког прелаза, само мораш да будеш тих/тиха да не би ометао/ометала остале пешаке.
- Црвено светло на семафору значи „стани“.
- Ако на раскрсници стоји саобраћајац, онда треба да поштујеш оно што он показује.
- Саобраћајни знакови су обележја на путу која одређују правила понашања свих учесника у саобраћају.

8. Поделите се у четири групе. На часу ликовне културе направите раскрсницу. Потребан вам је следећи прибор: четири картонска ваљка од кухињских убруса, четири празне кутије чаја, бели папир, фломастери, оловка, лепак, маказе, хамер-папир беле боје, часописи.

Задатак за прву и другу групу:

Обложите кутије од чаја белим папиром.

На свакој кутији, на једној страни нацртајте семафор за возила, а на другој семафор за пешаке.

Залепите кутије на картонски ваљак.

Задатак за трећу групу:

На хамер-папиру оловком нацртајте раскрсницу.

Тротоар обојите црном бојом, а коловоз оставите у белој боји.

Нацртајте пешачке прелазе.

На раскрсницу поставите семафоре које су направили чланови прве и друге групе.

Задатак за четврту групу:

Из часописа изрежите људе и залепите их на картон. Оставите место за постоље. Изрежите лик, пресавијте доњи део и поставите их на тротоар или пешачки прелаз.

Из часописа изрежите возила и залепите их на коловоз, истим поступком као и људе.

Заједничке особине живих бића

1. Напиши на линијама које промене видиш на сликама.

Девојчица: _____

Пас: _____

Дрво: _____

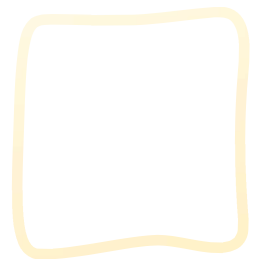
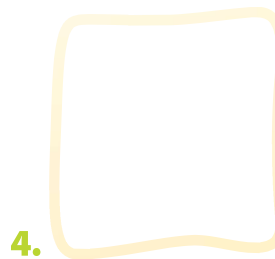
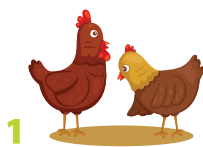
2. Обој поља у којима су написане заједничке особине живих бића.

3. Ако је тврдња тачна, кружић обој **зеленом** бојом. Ако није тачна, кружић обој **црвеном** бојом.

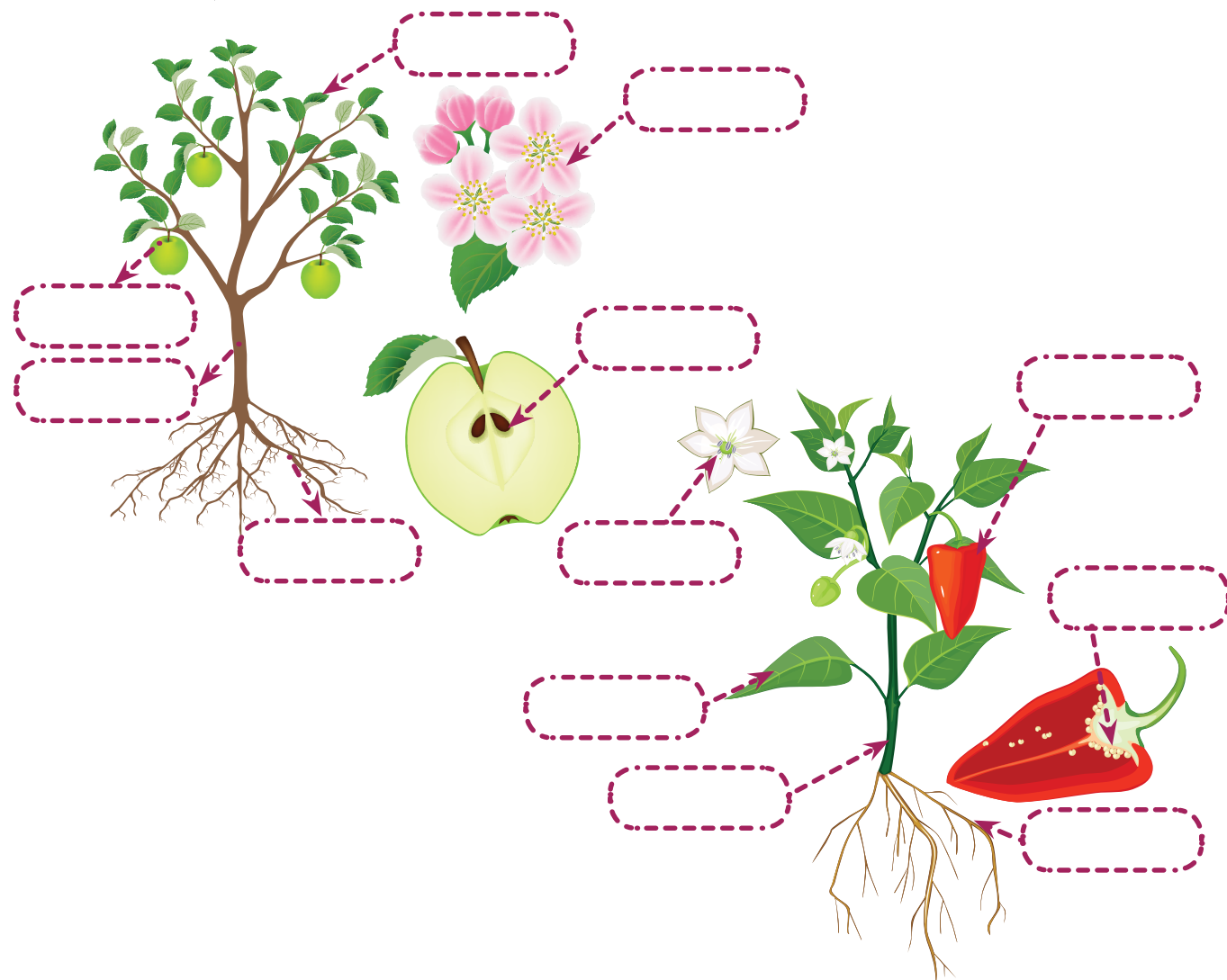
- Сва жива бића рађају живе младунце.
- Живим бићима је за живот потребан ваздух.
- Биљке могу да живе без воде.
- Све животиње се легу из јаја.
- Човеку је потребна сунчева светлост и топлота.

4. Нацртај или напиши како се даље одвија раст и развој ових живих бића.

Делови биљака

1. Упиши у празна поља делове биљке.

2. Делове биљке повежи са њиховом улогом.

стабло •	• има улогу у дисању и исхрани биљке
лист •	• причвршћује биљку за земљиште и упија воду из њега
плод •	• проводи воду од корена до листова
корен •	• важан је за размножавање биљака, из њега се развија плод
цвет •	• из њега се развија нова биљка
семе •	• у њему је најчешће скривено и заштићено семе

Делови тела

ЖИВОТИЊА

1. Обој поље у табели поред дела тела које имају наведене животиње. У случају да не можеш да попуниш нека поља у табели, потражи помоћ старије особе.

део тела	зец	голуб	риба	пас	мува
уши					
очи					
уста					
њушка					
кљун					
пераја					
крила					
ноге					
реп					
труп					

На основу табеле опиши како изгледају животиње. Уочи и испричај које делове тела имају све животиње, а које делове тела имају само неке животиње.

2. Поред назива животиње напиши који део тела користи за кретање.

рода _____

сом _____

вбрац _____

крава _____

шаран _____

орао _____

лептир _____

лисица _____

пастрмка _____

мрав _____

3. Коју улогу имају приказани делови тела животиња?

4. На линији напиши назив једне животиње која има:

тело прекривено длаком _____

тело прекривено перјем _____

тело прекривено крљуштима _____

бодље _____

оклоп _____

Разноврсност животиња у окружењу

1. Како једном речју називамо све животиње које се хране:

биљкама _____

животињама _____

биљкама, животињама и остацима људске хране

2. Повежи линијама фотографије животиња са одговарајућим појмовима.

месојед

биљојед

сваштојед

3. Пронађи скривене називе животиња у табелама (осмосмеркама).

а) Крава, коњ, овца, кокошка, ћурка, пиле, коза, петао, јарац, свиња

Р	Е	Ћ	Е	Ћ	А	Њ	И	В	С	К
О	А	У	Л	У	У	Њ	Р	Њ	Р	О
А	Ц	М	И	Р	О	Р	В	А	В	З
Т	В	С	П	К	К	Л	В	Ц	У	А
Е	О	В	Ц	А	Р	А	Ј	Ј	В	О
П	Љ	К	О	К	О	Ш	К	А	А	Ј

Како се једним именом називају животиње чији су називи били скривени у овој осмосмерци? _____

б) Медвед, вук, лисица, веверица, јелен, дивља свиња, јеж, детлић, орао, сова

Ј	Е	Л	Е	Н	Б	М	К	С	А	М
У	М	И	А	Ц	И	Р	Е	В	Е	В
В	Е	С	О	Р	А	О	О	Д	Р	П
У	Д	И	В	Љ	А	С	В	И	Њ	А
К	В	Ц	Е	Ж	Ж	Е	Ј	Е	Н	А
И	У	А	Г	Ц	Д	Е	Т	Л	И	Ћ

Како се једним именом називају животиње чији су називи били скривени у овој осмосмерци? _____

4. На линији напиши које животиње живе у следећим групама.

крдо

јато

стадо

чопор

рој

Вода као услов живота

1. На линији напиши одговарајућу реч како би тврдња била тачна.

Чиста вода _____ укус.
има/нема

Чиста вода _____ мирис.
има/нема

2. Заокружи називе живих бића која живе у води и поред ње.

3. Шта би се десило када би на Земљи нестало воде?

4. Посматрај слику и одговори на питање.

Да ли је ова вода добра за пиће? Објасни свој одговор.

5. На следећим сликама приказано је како људи неконтролисано користе воду. Пажљиво их погледај. Размисли и напиши шта би ови људи требало да раде како би штедели воду.

Улога човека

у очувању природе

1. Људи мењају природу према својим потребама. Неке од тих активности утичу повољно на природу, а неке неповољно. Обој **зеленом** бојом кружић поред тврдње у којој је описано повољно деловање човека на природу. **Црвеном** бојом обој кружић поред тврдње у којој је описано неповољно деловање човека на природу.

- Људи граде путеве и фабрике на земљишту које је погодно за гајење биљака.
- Људи обрађују земљиште, копају и ору. На тај начин га уситњавају и земљиште постаје растреситије и боље упија воду.
- Људи без контроле секу шуме.
- Људи прскају и крече стабла да би заштитили биљке од животиња које угрожавају раст и развој биљака које гаје.
- Људи воде бригу о дивљим и напуштеним животињама.

2. У близини Бошковог насеља се налази велика фабрика. Пошто су деца често била болесна људи су одлучили да засаде дрвеће и направе велики парк. Зашто?

3. Разврстај отпад у одговарајуће канте. Повежи линијом предмете са кантом у коју их треба ставити.

4. Подвучи реченице које описују шта твоји другари и ти чините да вам окружење буде лепше и да се осећате пријатније у школи.

- Доносимо цвеће, уређујемо простор у многим учионицама да би нам боравак у њима био пријатнији. Неговањем биљака учимо се да чувамо природу.
- Разговарамо са ученицима који цепају паное и чупају биљке. Лепо их замолимо да то не раде.
- Саветујемо другаре да после часа не остављају ђубре испод клупа.
- Заливамо биљке и бринемо о њима. Морамо чувати биљке, јер без њих не би било живота.
- Опомињемо ученике који жврљају клупе и зидове, јер уништавају школску имовину.

Напиши шта твоји другари и ти још чините да би вам окружење било лепше.

5. Истражи и објасни зашто треба избегавати употребу пластичних кеса.

6. Поделите се у групе – екопатроле. Екопатрола је задужена за чистоћу и уредност учионице, школе и школског дворишта. Позовите и другаре и другарице из других одељења да вам се придруже.

Чланови екопатроле у својим учионицама, холовима школе и у дворишту контролишу и обавештавају другаре да не крше правила за очување околине.

Чланови екопатроле извештавају дежурног наставника када приметите нека оштећења или неправилности.

Јесен

1. Прочитај следеће реченице. Подвуци ону која је тачна.

Јесења равнодневица је дан када је ноћ дужа од обданице.

Јесења равнодневица је дан када су обданица и ноћ једнаке дужине.

Јесења равнодневица је дан када је обданица дужа од ноћи.

2. Заокружи називе јесењих месеци.

јун септембар фебруар новембар март август

3. Спој птице станарице са кућицом, а птице селице са путоказом за југ.

југ

рода ласта дивља патка

голуб

славуј

врабац сврака детлић

4. Истражи на интернету и напиши како се веверица припрема за хладне зимске дане.

5. Обој листић испред реченица које се односе на јесен.

	Сунце слабије греје.
	Често је облачно и пада киша.
	Деца се санкају.
	Цветају љубичице.
	Људи сеју пшеницу.
	Спремамо се за летовање.
	Носимо кишобране и кабанице.
	Одрасли спремају дрва за зиму.
	Јабукe и крушке дозревају.
	Припрема се зимница.
	Ласте и роде се враћају из топлијих крајева.
	Веверице сакупљају лешнике за зиму.
	Обданица је све дужа, а ноћ све краћа.
	Беремо грожђе.
	Оремо њиве.

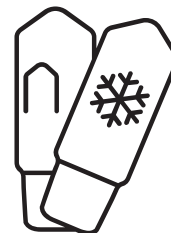
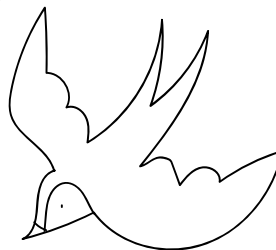
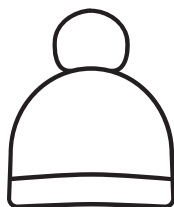
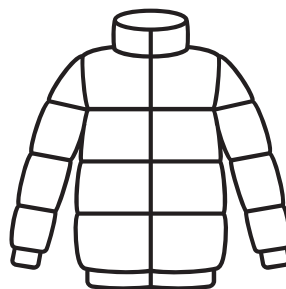
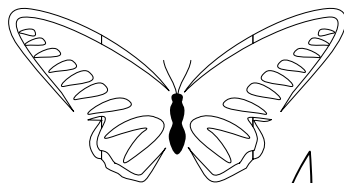
6. Прати временске прилике у току једне седмице. Обој поље испод сличица које означавају какво је време тог дана.

				
понедељак				
уторак				
среда				
четвртак				
петак				
субота				
недеља				

На основу података до којих си дошао/дошла током праћења, закључи какве су најчешће временске прилике биле током протекле седмице.

Зима

1. Обој све оно што те подсећа на зиму.

2. Прецртај називе месеци који нису зимски.

јул октобар фебруар мај јануар април

3. На линији испод загонетке напиши њено решење, а затим допуни реченицу.

Изнад главе, изнад села,
изнад храстова, изнад јела,
лете облаци чудних пчела.
Све су пчеле беле, беле,
и сву децу развеселе.

Чудна звездица
с неба ми паде;
право на длан мој
паде и нестаде.

Лонац има, кувар није.
Метлу има, чистач није.
Бео мантил, лекар није.
А ко ли је, а ко ли је?

Када падне меки снег,
с децом се пењу уз брег.
Низ брег јурну кола ова
без бензина и точкова.
За узде их деца држе,
од самог су ветра брже.

Решења загонетки се односе на једно годишње доба.
То годишње доба је _____.